

Мы лічым неабходным прыняццё зменаў у Закон Рэспублікі Беларусь “Аб масавых мерапрыемствах” шляхам поўнай замены тэкста дзеючага закона на тэкст, прапанаваны ў Дадатку 1. Дзеючы Закон не адпавядае Канстытуцыі Беларусі і ўзятым на сябе Рэспублікай Беларусь міжнародным абавязальніцтвам.

Гэта вынікае, у тым ліку, з Сумеснага Меркавання Венецыянскай камісіі Савета Еўропы і БДПЧ АБСЕ, зробленага па выніках аналізу дзеючага Закона “Аб масавых мерапрыемствах”.

Па выніках другога цыкла Універсальнага перыядычнага разгляду, які адбыўся ў маі 2015 года Рэспубліцы Беларусь быў адрасаваны шэраг рэкамендацый, частка з якіх прысвечана неабходнасці ўдасканалення заканадаўства аб масавых мерапрыемствах. У прыватнасці, рэкамендацыяй 129.92 звяртаецца ўвага на неабходнасць унясення зменаў у Закон «Аб масавых мерапрыемствах» з тым, каб права на мірныя сходы ажыццяўлялася больш лёгка. Рэкамендацыяй 129.93 ўказваецца на неабходнасць прывесці заканадаўства аб масавых мерапрыемствах у адпаведнасць з міжнароднымі стандартамі ў галіне свабоды сходаў, у тым ліку шляхам адмены дазвольнага прынцыпу правядзення масавых мерапрыемстваў і адмены патрабавання для заяўнікаў аб аплаце паслуг па падтрыманні грамадскага парадку і забеспячэнню медыцынскай дапамогі ў якасці абавязковай умовы для правядзення мерапрыемства. правоў чалавека.

Рэспубліка Беларусь у адпаведнасці з Канстытуцыяй і сваімі міжнародна-прававымі абавязальніцтвамі павінна паважаць і абараняць фундаментальныя права на свабоду сходаў і на свабоду выказвання меркаванняў. Права на арганізацыю і ўдзел у мірных сходах зьяўляецца адной з асноўных свабодаў, а таксама асновай свабоды выказвання меркаванняў у дэмакратычным грамадстве. Нацыянальнае заканадаўства, якое рэгулюе мірныя сходы, павінна дакладна сфармуляваць і ажыццяўляць асноўныя прынцыпы, якія прымяняюцца дзеля ажыццяўлення дадзенага права. Такімі прынцыпамі зьяўляюцца: прэзумпцыя на карысць правядзення мірнага сходу, пазітыўныя абавязкі дзяржавы па абароне мірных сходаў, а таксама прынцып законнасці, сувымернасці, недыскрымінацыі і эфектыўнага кіравання.

Нормы дзеючага Закона “Аб масавых мерапрыемствах” супярэчаць артыкулам 19 і 21 Міжнароднага пакта аб грамадзянскіх і палітычных правах.

Дзеючы Закон прадугледжвае занадта жорсткую, працаёмкую і складаную працэдуру атрымання дазволу на масавыя мерапрыемствы у ворганах мясцовай улады, у той самы час пакідае вялікую свабоду дзеянняў адміністрацыйным органам для прымянення дадзенага Закона, у тым ліку для забароны масавых мерапрыемстваў па фармальных прычынах. Працэдура атрымання дазволу не адлюстроўвае пазітыўнае абавязальніцтва дзяржавы забяспечваць і заахвочваць ажыццяўленне права на свабоду мірных сходаў. Празмернае рэгуляванне, апісанае у дзеючым Законе, абмяжоўвае права на свабоду сходаў і на свабоду слова.

Патрабаваньне аплаты паслугаў па ахове масавага мерапрыемства ворганамі правапарадку, паслугаў па ахове здароўя і паслугаў па прыборцы смецця супярэчыць сутнасці права грамадзянаў на мірныя сходы, умовы для правядзення якога павінны быць забяспечаныя дзяржавай.

Адсутнасць механізма паскоранага судовага абскаржвання забароны масавага мерапрыемства па сутнасці выключае эфектыўнае сваечасовае судовае абскаржванне.

Дзеючы Закон мае абмежавальны характар. Ён практычна забараняе спонтанныя мірныя сходы і не прадугледвае магчымасці правядзення адначасовых мірных сходаў ці контр-дэманстрацыяў. Закон не дазваляе арганізатарам абвешчаць публічна аб мірных сходах загадзя і не дае магчымасці правядзення сходаў у зоне “чутнасці і бачнасці” мэтавай аўдыторыі дадзеных сходаў.

Закон утрымлівае шэраг абмежаванняў па месцу і часе мірных сходаў, якія раўназначныя неабмежаваным забаронам, а таксама неапраўданыя абмежаванні у адносінах да тых, хто можа быць удзельнікам і арганізатарам мірных сходаў.

З улікам усяго вышэйапісанага, а таксама меркавання Венецыянскіх камісіі і БДПЧ АБСЕ, дзеючы Закон “Аб масавых мерапрыемствах” патрабуе правядзення яго ў адпаведнасць з міжнароднымі стандартамі ў галіне свабоды мірных сходаў.

Дадатак 1. Еўрапейская камісія за дэмакратыю праз Права (венецыянская камісія) і Бюро па дэмакратычным інстытутам і правам чалавека АБСЕ (АБСЕ/БДПЧ) - Сумеснае заключэнне аб Законе аб Масавых Мерапрыемствах Рэспублікі Беларусь. Прынята венецыянскай камісіяй на 90-м пленарным паседжанні (Венецыя, 16-17 сакавіка 2012 года)

Дадатак 2. Кіруючыя Прынцыпы па Свабодзе Мірных Сходаў. Падрыхтаваныя саветам экспертаў БДПЧ АБСЕ па пытаннях свабоды сходаў.